

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

GOSPODARSTVO.

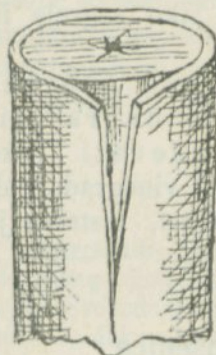
Kako se cepi kostanj za lubad.

Že v št. 21. lanskim „Dol. Novic“ priporočali smo cepljenje debelega japonskega kostanja na naš droban, toda užitni kostanj, kakoršen raste po naših dolenjskih hostah marsikje v obilni meri divji. — Danes spet tako cepljenje priporočamo, ker se nam zdi istinito prekoristno. Cepiče (šušce) jako debelo zrnatega japonskega kostanja dobiti je v kmetijski šoli na Grmu po najnižji ceni. Cepič, ki zadostuje za 3 ali 4 požlahtnitve, stane le 4 vinarje. Za lubad (kožo) cepljeni kostanj prime se jako rad, rajši kakor na vsak drug način; izvršuje se pa to cepljenje tako-le: Ko kostanj v hosti že brsti, vzame se cepiče japonskega kostanja iz kleti. Na spodnjem, toraj debelejšem koncu cepiča, izbere se dva popka, katera sta si ravno nasproti stoječa, namreč eden na levi, drugi na desni strani. V pridejani podobi št. 1 zaznamuje levega črka a, desnega pa črka b. Kaka dva milimetra pod zgornjim, torej levim popkom, zarezje se cepič s prav ostrim, cepilnim nožičkom navpično na cepič tako globoko, da seže zarezja za tretjino debelosti cepiča globoko. Ko je ta prva zarezja, imenujmo jo sedlo, narejena, napravi se na njo zopet zelo navpično drugo, podolgem cepiča, katero v pridejani podobi kaže črka c. Imenujmo jo stopinjo. Stopinja biti mora popolnoma ravnega, ne pa zbočenega, ali kakor pravimo, sablasto krivega površja. In čim daljša, tem boljša je. Konečno se še ob robu stopinje lubad nekoliko posname. To na obeh straneh, kakor je to pri črki c jasno videti. Ako se še cepič tako skrajša, da ostane na njem le 5 do 6 očes, pa je popolnoma pripravljen.

Zakaj da je treba na to paziti, da se napravi obedve zarezje na cepiču, toraj sedlo in stopinjo tako, da ostane jeden popek (a) tikma nad sedlom, drugi (b) pa na „hrbtišču“ stopinje; je umljivo. Prvi potreben je namreč zato, da se rana na „vrhu“ podlage (divjake) hitro zalije, drugi pa zato, da je podlaga vse jedno cepljena, ako tudi veter ali pa kaka tica cepič odlomi.

Zdaj pogledjmo, kako se pripravi podlago. To se na najgladkejšem mestu ravno tako odžaga, kakor pri navadnem cepljenju v razklad, ali navadnem takozvanem

pevcanji. Ko je podlaga odžagana, se nastalo rano prav gladko obreže, ali kakor pravimo, pričeli. Ko je podlaga pričelena, se pa še na njej lubad od zgoraj dol tako daleč prereže, kakor je stopinja na cepiču dolga. Prerezani lubad se končno z zagojzdo, napravljeno iz trdega lesa, tako od lesa loči, da zadobi podlaga podoba št. 2. Potem se zatakne cepič za nastalo špranjo lubada na podlagi, poveže se požlahtnitev z motozom (špago) ter zamaže s cepilno smolo. Kako da gre cepilno smolo napraviti, povedano je pa pod naslovom: „Naprava cepilne smole“ v št. 4. Dol. Novic. Pripomniti je še to: Da se cepiči, posebno pri začetnikih cepljenja, med delom ne presušijo, kaže, najprej podlago odžagati ter pričeliti, potem cepič pripraviti, in ko je to storjeno, urno lubad podlage prerezati ter cepič zatakiniti. Ako je podlaga debela, zatakne se lahko na

Podoba 2.

Pripravljena kostanjeva podlaga.

njo dva cepiča. Pri debelih podlagah gre pa tudi na to paziti, da se cepilna smola za lubad ne zaceja. Da se to ne zgodi, se ne sme cepilne smole napraviti preredko tekoče. Prej še, ko se požlahtnitev poveže, prisloni se na vsako stran cepičev po en košček dovolj debele mladike šibe, in te koščke se z motozom trdno k podlagi priveže, tako, da oni lubad kar le mogoče dobro k podlagi in cepiču pritisnejo, ter prazni prostor na straneh cepičev z lubadom podlage zatlačijo. Ako se pusti tako k požlahtnitvi privezane koščke šibe čez cepiče moleti, recimo za eno veliko ped znabiti, je to še jako koristno. Veter odvali namreč precej rad cepiče, ko že pognanke poženejo, puščene šibe pa to zabranjujejo. —1—

Naprava novih vinogradov brez popolnega prerigolanja sveta.

Odkar imamo po Dolenjskem zaradi trtne uši vpejlano novo vinogradstvo, pri katerem namreč sadimo ameriške trte, katere s cepiči domačih požlahtnujemo, uvedlo se je za zasaditev novih vinogradov takozvano rigolanje, ali po domače rečeno: enakomerno globoko prekopavanje zemljišča čez in čez. Pri tem delu prekoplje se za novo vinogradsko zasaditev namenjeni svet čez in čez 70 do 100 cm na globoko in vse skalovje se izrije s primernim orodjem, da, tudi z izstreljavanjem, ali kakor pravimo, minanjem odpravi. No, tako prerigolanje je pa seveda drago, da, jako drago delo, to osobito, ako se izstreljenega kamenja za podzidja (škarpe)

Podoba 1.

Pripravljen kostanjev cepič.

neobhodno ne potrebuje, in ako se mora v takem slučaju kamen znašati daleč proč na kupe. V takih slučajih napravi se lahko prav dober nov vinograd na ta način, da se skalovja nič ne izrije, ampak le zemljo med istim globoko prerigola ter s trtjem zasadi. Tako delajo nove vinograde v Dalmaciji že od nekdaj, in delalo naj bi se jih tudi pri nas v navedenih slučajih. Trt pride pri taki napravi novega vinograda res da veliko manj na enak prostor, kakor ako se skalovje vse izkrči. Tudi ni mogoče trte tako lepo v redu saditi, kakor bi se jih sicer pri popolnem prerigolanju sveta. Vse to je res, a res je pa tudi to, da stane tako napravljen vinograd neprimeroma veliko manj, kakor čez in čez popolnoma prerigolan. Res je pa tudi to, da zamore v takem vinogradu veliko boljše vino zrasti, kakor pa v skalovju čisto prostem, in to že celo v slabših legah. In sicer zato, ker se skalovje po dnevu jako segreje, in že po dnevu odbija trtam, t. j. grozdju, glede njegovega zorenja jako koristno toploto, to se vrši pa še zlasti po noči. Vsaka skala med trtami je takorekoč peč, katera se vsled solnčne toplote jako segreje in potem toploto bližnji okolici oddaja.

Kdor misli pa nov vinograd z brezobrestnim državnim posojilom napraviti, se tega načina pač ne sme posluževati. Tako po dalmatinskem načinu napravljeni del vinograda vidi se lahko v Trški gori pri Novem mestu, lastnina je g. G. Drelseta iz Ljubljane.

Kako je zboljšati naše košenice.

Pičli so pridelki, ki jih dobivamo po naših košenicah. Ena košnja in nekaj paše, to je vse, kar dobimo s teh prostorov. Pa še ta košnja ni dosti prida. Kako tudi neki! Ruša je redka, trava nizka in slabe rasti. Ali je kaj čudnega, če po takih krajih zmanjkuje krme skoraj sleherni leto? Ali je kaj čudnega, če po takih krajih živinoreja ne napreduje, kakor bi bilo želeti? Gotovo ne! Ali temu smo nekoliko sami krivi. Ko bi naše košenice nekoliko obdelovali in gnojili, bi se razmere že na bolje obrnile, če ne v prvem letu pa v teku nekaterih let, in lahko bi prišli do tega, da bi ne bilo treba vsako leto proti koncu zime krme okolu iskati in jo za drag denar kupovati. Ali mi prepuščamo košenice preveč same sebi, in to je napaka. Res je sicer, da je vse obdelovanje in gnojenje košenice manj uspešno in bolj težavno kakor pa travnikov, ali brez truda ni kruha. Tudi košenice so hvaležne za vse, kar jim dobrega storiš. Posebno velja to za gnojenje. Ako bi pri nas košenice redno gnojili, gotovo bi se pridelki povzdignili, če ne na mah pa saj v nekaterih letih. Ruša bi se zgoštila in zboljšala. Slabe, trde trave bi izginile in napravile prostor boljšim travam in deteljam. Z eno besedo, gnojenje bi več zaleglo, kakor nam zaleže tisti denar, ki ga izdajamo sedaj za nakup dragocene krme. Kaj bi ne bilo bolje, da se raje kupijo potrebna gnojila kakor pa krma? Sicer bi pa tudi doma lahko pridelovali več gnoja, ako bi začeli z gnojem bolj ravnati in ga bolj skrbno zbirati. To velja še posebej za gnojnico, pa tudi za hlevski gnoj.

Najboljši gnoj za košenice je domači gnoj, najsi bo hlevski gnoj ali pa gnojnica. Ako bi gnojnico

vozili v malih posodah, v sodčkih na dvokolesnicah, kako lepe vspehe bi lahko dosegli. Le pogledjmo Švicarje, kako se ti trudijo in kako skrbno porabijo vsako kapljico gnojnice. Pa tudi umetna gnojila so vrlo dobra, ako se prav rabijo. Priporoča se pa, da v tem slučaju rabimo tudi čilski solitar. Za 1 oralo bi trebalo 300 kg Tomasove žindre, 250 kg kajnita in 50 kg čilskega solitra. Čilski soliter se naj raztrosi še le spomladi, ko trava že zeleni. Zato svetujemo našim gospodarjem, da napravijo saj majhno poskušnjo s takim gnojem. Prav pametno bi bilo, ko bi se združili gospodarji takih vasi, kjer imajo košenice, in ko bi skupno kupili saj toliko teh gnojil, da bi jih dobil vsak saj nekaj kilogramov za malo poskušnjo.

—r—

Skrbimo za dobro deteljno seme.

Kupčija z deteljnimi semenom je močno razvita in naravno je, da se gode tudi pri tej kupčiji razne sleparije. Posebno rado se primešava novemu semenu staro seme, ki se ni dalo lansko leto prodati. Primešavajo se pa tudi druga semena in razne smeti, samo da se več izkupi. Pri velikih semenskih trgovcih odpade pri čiščenju deteljnega semena vse polno opremka, ki ga judovski prekupci skoro zastonj dobe, po tem pa primešajo po malem dobremu semenu. Primešava se pa tudi droben pesek, ki se celo pobarva, da je bolj podoben pravi detelji.

Zaradi tega je pa treba pri tej kupčiji velike previdnosti. Kupovati je le tako seme, ki je čisto in popolnoma kaljivo. Najbolje je, da je pregledano od semenske kontrolne postaje na Dunaju ali kake druge take postaje in da je izpoznano za čisto in pristo predenice.

Če kupujemo seme lucerne, paziti je na to, da je vseskozi enakomerno rumene barve. Vmes pomešana rujava zrnca razodevajo zmeraj ali starost, ali pa, da je bilo seme slabo spravljeno in je zaraditega slabo kaljivo. Posebno pri semenu, ki se po prekupcih okrog ponuja, je dosti slabega zrnja vmes. Boljši je, da plačamo za seme nekaj več, pa imamo zanesljivo dobro blago, kakor da kupujemo za nižjo ceno razne smeti. In to velja tudi za domačo deteljo. Tudi pri domači detelji že po barvi lahko spoznamo, ali je kaj starega in slabega semena vmes ali ne. Domača detelja je sicer pisane barve, temnovijolčaste in sivo do bledorumene, ali iz semena mora odsevati nekaka svežost, ki je lastna le novemu in dobro spravljenu semenu. Pazimo tedaj tudi pri tej detelji, da so rumena zrnca sveže- in bledorumena, ne pa rjavkasto rumena. Če sami semena dobro ne poznamo, je najbolje, da ga tam kupujemo, kjer se prodaja izpričano dobro in popolnoma čisto seme. Na par desetih pa ni gledati v tej kupčiji, ako nam je res ležeče na dobrem uspehu.

—r—

Politični pregled.

Državni zbor. Nekateri poslanci nimajo res družega dela, ko da neprestano grde armado. Za to se je vzdignil domobranski minister in odločno zavrnil te napade. Priznal je, da je naša mornarica v slabem stanju, a

ravno za to naj poslanci dovolijo potrebnega denarja, da bomo imeli močno vojno brodovje, ki bo branilo koristi Avstrije na Jadranskem morju. — Godili so se v državni zbornici ta čas zares nezaslišani škandali. Pol nori grof Sternberg je tako strastno in nesramno napadal vladarja, da se kaj tacega sploh še ni čulo v avstrijski zbornici, v Evropi pa ne od velike francoske revolucije. In večina niti ugovarjala ni proti temu tako kakor bi se spodobilo! — Tržaški Lahi so se še enkrat pritožili raditega, ker je vlada tržaškemu magistratu odvzela posle prenešenega delokroga. A to pot jim je minister povedal resnico še bolj odločno in jasno; dejal je, da so magistratni uradniki pri vsaki priliki kazali Avstriji sovražnega duha, zato jim vlada pač ne more zaupati, in tudi to jim je minister povedal, da ni šolstvo nikjer v celi državi tako slabo kakor ravno v Trstu. — Vsenemci so poskušali delati obstrukcijo z raznimi nujnimi predlogi, a baron Gauč jih je brž ugnal, ko jim je pojasnil, da oni samo hočejo zavlačevati volivno preosnovo; Vsenemce je seveda silno speklo, da jih je ministerski predsednik tako dobro razkril, in začeli so — psovati. — Državni zbor je minule dni delal jako hitro, ker vse je napeto pričakovalo važnega dne, ko stopi vlada pred poslance z volivno reformo (preosnovo). Zgodilo se je to 23. februarja, ko je ministerski predsednik baron Gauč predložil poslancem pet zakonskih načrtov, ki naj prenove avstrijski parlament. Tako je baron Gauč povabil poslance, naj samim sebi in staremu parlamentu naredo oporoko; no, družega stari parlament tudi ni vreden! V razgovor pridejo ti zakonski načrti še-le nekako sredi mesca marca. To bodo viharji! Več o volivni reformi na drugem mestu.

Zgodovinsko pomenljiv je bil za Ogrsko in za celo državo 19. februar. Ta dan je nalašč za to imenovan kraljev komisar razgnal z vojaštvom in policijo poslance, ki so bili samo za to poklicani v Budimpešto. Ugasnile so tudi vse njih poslanske pravice, in bodo nove volitve. Košut sicer na tihem šunta k upor, a večina naroda je nezadovoljna s počenjanjem koalicije in mogočnjakov ter želi miru in dela. Bržčas se bodo nove volitve vršile na podlagi splošne in enake volivne pravice, katero bo vlada kar kratko brez državnega zbora proglasila in vpeljala. Vsekako stoji Ogrska pred važnimi dogodki, ki bodo vplivali tudi na Avstrijo. Vseh nemirov in razporov pa so krivi židi in framasoni, ki hote razbiti Avstrijo.

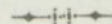
Dopolnilnih volitev v trgovsko in obrtno zbornico v Ljubljani se je udeležila to pot tudi Slovenska Ljudska stranka. Voliti je bilo 12 novih udov; Slovenska Ljudska stranka je zmagala s 4 kandidati. Izmed 24 svetnikov trg. in obrt. zbornice jih je sedaj 5 naše stranke, 15 liberalcev in 4 nemške. Liberalci se grozno jeze in podtikajo naši stranki vse mogoče, a resnica je, da je naša stranka, osobito na Dolenjskem, koder je izvoljen g. Davorin Frančič, klobučar v Novem mestu, razvijala jako krotko in skoz in skoz pošteno agitacijo. Ljudje pač sprevidevajo, da liberalni mogočnjaki nimajo preveč smisla za stanovske koristi, ampak jim je stranka in nje koristi prvo in zadnje, čemur se mora vse žrtvovati.

Sv. Oče Pij X. je pisal dunajskemu kardinalu Gruši ozir novega splošno avstrijskega časnikarskega društva,

ki se imenuje Pijevo društvo, pismo, v katerem povdarja vpliv časopisja na ljudstvo ter bodri k vstrajnemu časnikarskemu delu v katoliškem smislu in po katoliških načelih. Kdor bo imel časopisje v rokah, ta bo zmagoval. Zato treba z vsemi močmi podpirati dobro časopisje, slabega pa se ubraniti z vso silo.

Tudi francoskim katoličanom je pisal sv. Oče okrožnico, v kateri ugovarja nasilnostim in krivicam, katere prizadeva vlada s t. zv. ločitvijo cerkve od države. Vspodbuja katoličane k edinosti in vestnemu spolnovanju verskih dolžnostij in k izvrševanju državljskih pravic, ter svari pred morebitnim razkolom in ločitvijo od Rima. Nekateri katoličani namreč kaj radi sanjajo o nekaki samostojni francoski (galikanski) cerkvi, in tega se papež boji. Morebiti bodo sedaj francoski katoličani vendar le sprevideli, da izkažejo cerkvi in veri jako slabo uslugo, ako se ne brigajo za volitve in za javno življenje. Samo ta brezbriznost in malomarnost je storila, da so prišli na vladno krmilo framasoni, ki tako surovo postopajo s katoličani. Po cerkvah uganjajo sedaj socijalisti in poulična sodrga nečuvne nesramnosti in nasilja. Vse v imenu svobode! Kajpada!

Srbija in Avstrija se boste v kratkem poravnali.

Katoličani!

Sovražniki ljudstva delujejo na to, kako bi uničili moč krščanskega ljudstva, da bi potem z njim toliko lažje gospodarili. Svobodomiselnost židovstvo in njegove tajne framasonске družbe so dokazale, kako nesrečno delujejo v vsem našem gospodarskem in duševnem življenju.

Zdaj so izmislili ti zarotniki nov napad. Sovražniki, ki so znani pod imenom „reformatorjev zakona“, hočejo 1. da se sme katoliški zakon razvezati vsak čas in da vsak zakonski sme zapustiti drugega in poročiti se potem na nova, 2. da bo vsak čas mogoč zakon med židi in kristjani, med tem, ko se sedanja postava protivi takemu zakonu.

Kake posledice bi nastale, ko bi sovražniki dosegli svoj cilj?

Lahkomiselnih porok bi bilo vsak dan več, ker nič ne bi oviralo zakonske, raziti se po osmih dneh.

Otroci bodo izročeni pri takem spreminjanju zakonov najbolj nestalni usodi; kolikor več dece pride skupaj iz raznih zakonov, toliko slabša bo njena vzgoja.

Cešče kakor sedaj bo en zakonski zapustil drugega, da more skleniti novo navidezno bolj ugodno poroko; posebno bodo trpele pri tem nesrečne zapuščene žene, ki bodo tolikrat prevarjene. Starejša žena se ne bo mogla zanašati na varstvo postave in s tem bo pahnjena v britko nesrečo.

V vseh deželah, v katerih so bile uvedene take postave, kakoršnih si želijo „reformatorji zakona“, pokazale so se kmalu te nesrečne posledice: število uničenih družin je postalo vedno večje, vzgoja otrok se je zelo poslabšala v neštetih družinah na škodo države in skupnosti, ker stariši so se poročali 4, 5, da tudi 10 krat.

Res je, ta ali oni mož, ta ali ona žena trpi vsled sedanje postave, ki brani nov zakon katoliških zakonskih, dokler živi drugi del, ko je dotični zakon nesrečen. Take pomilujemo. Nespametno pa bi bilo, opustiti zavoljo posameznih slučajev bolj važno splošno dobro.

Ali se moremo kristijani odpovedati besedam Jezusa Kristusa, ki uči: „Kdorkoli odpusti svojo ženo in vzame drugo, stori na njej prešestvo.“ Ali moremo zapustiti nauk sv. apostola Pavla: „Poročenim pa zapovedujem ne jaz, temveč Gospod, da se žena ne loči od moža; če se je ločila naj ostane neporočena ali pa naj se pomiri s svojim možem.“ (1 Kor. 7, 10, 11) in zopet: „Žena, ki stoji pod možem, je vezana na postavo, dokler živi mož; če pa mož umre, je prosta od postave moža, tako da ni prešestnica, če se pridruži drugemu možu.“ (Rimlj. 7, 2 itd.)

Iz teh jasnih besed je razvidno, da je razvezljivost zakona proti krščanskim naukom, in da niti cerkvena oblast ne more razvezati pravno obstoječega in izvršenega zakona, kakor tudi dejanski ga ni nikoli razvezala.

Katoličani! Branite se proti temu napadu, ki je velika nevarnost za svetišče naše hiše, za pravno in narodno moč našega ljudstva. Stopite toraj v pogovor z onimi poslanci, ki so postali že sužnji sovražnikov naroda in pokažite jim s svojimi podpisi in protesti, da zahtevate od njih, naj skrbijo za postavno varstvo katoliškega zakona. Delujte povsod in pojasnite napad, s katerim se proti krščanskemu ljudstvu bojuje.

Proč z „reformo zakona“, ki ni nič drugega, kakor kruta postava svetih družinskih vezij. Narod hoče nerazvezljivi zakon, varstvo družin, mladostne vzgoje in pravne moči!

Katoliški centralni odbor.

Volivna reforma.

V političnem pregledu smo že večkrat govorili o volivni reformi ali volivni preosnovi. Danes nameravamo na tem mestu spregovoriti kaj več o tem. Zanimivo in potrebno je to vsakemu državljanu.

Ministerski predsedniki zadnjih let kar niso mogli izhajati s sedanjo zbornico, in tako so vedno bolj in bolj kar na leta zastajala najnujnejša dela v prid državi. Sprevideli so, da je treba zbornico premladiti, poklicati vanjo zastopnike ne samo nekaterih posameznih stanov, ampak celega ljudstva, vseh slojev, kakor si jih ves narod sam izbere. Čedalje glasneje je bil klic po splošni in enaki volivni pravici. Nekateri starokopitneže je sicer oblival mrzel pot samo če so slišali to besedico, in vse mogoče so si izmišljevali, da bi jo pristudili in onemogočili. In recimo, da je res: gotovo, tudi enaka in splošna volivna pravica ima svoje hibe in nedostatke ter ni docela popolna, a časovnim razmeram in potrebam je gotovo najprimernejša, dokler ne dobimo kaj boljšega, ker je gotovo boljša ko zastareli način dosedanjih volitev, po katerem so bili zlasti nižji sloji potisnjeni močno nazaj in nizzdoli. To mora — ako je le zdrave pameti in pošten rodoljub — potrditi vsakdo. Kdor se danes še upira splošni in enaki volivni pravici, prav gotovo nima poštenih, čednih namenov.

Več o tem govoriti se nam zdi nepotrebno. Kdor politiko razume le količkaj, bo pritrtil; kaj pa pravijo nerazumniki, nas ne briga. Gotovo se marsikaka stvar sliši in bere vse drugače v učenih, vednostnih razpravah, kakor pa v praktičnem življenju, zlasti pa v političnih borbah. A življenje naj nas uči obvladati življenje in uživati se vanje! Posamnike je mogoče prepričati z besedami, a širše sloje treba prehiteti z dejanji, če jih hočemo razvneti za svoje namene in ideje.

Pripomniti je le še to: kar pišemo o volivni reformi, je šele zakonski načrt; tako naj bi bilo, misli vlada; a če tudi res bo tako, imajo govoriti poslanska zbornica, gosposka zbornica in cesar. Presvetli cesar se bo gotovo najmanj ustavljal, saj je sam opetovano izrazil za to reformo. V gosposki zbornici ne bo šlo tako gladko, a uprav viharno bo v zbornici poslancev, osobito v odsekih. To bodo vojske! Kar nič pa se ni bati, da bi volivna reforma ne prodrla, ker je vlade resna volja, izvesti jo. Ozirali pa se bomo v teh vrsticah osobito le na domače slovenske razmere.

Volivno pravico ima vsak moški, ki je dovršil 24. leto, je avstrijski državljan, ni izključen od volivne pravice ter v občini stanuje najmanj eno leto. Vsakdo, bodi si kmet ali gospod ali uradnik, voli v svojem volivnem okraju skupno z vsemi in sicer vsak ima po en glas.

V poslansko zbornico pride 455 poslancev, dosedaj jih je bilo 425. Slovanov bo skupno 230, Nemcev 205, Italijanov 16 in Rumuni 4. 230 Slovanov bo torej stalo proti 225 Nemcevanom. In to silno bode Nemce!

Nekaj naših dežel si oglejmo!

Kranjska: doslej 11 poslancev (9 Slovencev, 2 Nemca), v prihodnje 11 (vsi Slovenci).

Koroška: doslej 10 poslancev (vsi Nemci), v prihodnje 10 (1 Slovenec).

Štajerska: doslej 27 poslancev (23 Nemcev, 4 Slovenci), v prihodnje 28 (22 Nemcev, 6 Slovencev).

Trst: doslej 5 poslancev (vsi Italijani), v prihodnje 5 (1 Slovenec, 4 Italijani).

Goriško: doslej 5 poslancev (3 Italijani, 2 Slovence), v prihodnje 5 (3 Slovenci, 2 Italijana).

Istra: doslej 5 poslancev (4 Italijani, 1 Hrvat), v prihodnje (1 Slovenec, 2 Hrvata, 2 Italijana).

Seštejmo! V državnem zboru je bilo doslej 15 Slovencev, odslej jih bo 23, torej 8 več. Jugoslovanskih poslancev bode po tej vladni predlogi 36, sedaj jih je bilo 27. Za Kranjsko je določeno za 11 poslancev 11 volivnih okrajev; na Dolenjsko odpadejo: 3. okraj; politični okraj Kočevje in sodni okraj Žužemberk; 4. okraj: sodni okraji Krško, Kostanjevica, Mokronog in Trebnje in 11. okraj: sodni okraji Rudolfovo, Črnomelj in Metlika. To so prav kratke nas se tikajoče poteze nove volivne reforme. Kaj naj rečemo o njej mi Slovenci?

Od 30 novih mandatov jih dobimo Slovenci 8: 2 na Kranjskem, 2 na Štajerskem, na Koroškem, Goriškem, Trstu in Istri po enega. Ko bi šlo po pravici, morali bi dobiti še tri poslaniška mesta: 2 na Štajerskem in 1 na Koroškem. Mogoče je, da bodo naši poslanci v odsekih izpremenili volivne okraje in tako dosegli večje število poslancev. A trda bo šla, ker nam Nemci še hočejo te vzeti, oziroma dobiti na Kranjskem še enega poslanca za Nemce, in nas še drugod oškodovati. Drugi, ki so poleg Nemcev še bolj nezadovoljni nego mi Slovenci, pa so naši „liberalci“. Zakaj? Na Kranjskem ne bodo dobili ne enega poslanca, ker volijo vsi enako, kmet in gospod in uradnik in obrtnik, k večjemu, če se jih bodo ljubljanci usmili! Torej k večjemu 1 liberalni slovenski poslanec pojde na Dunaj! To je hudo! In zato vpijejo, da se godi obmejnim Slovincem krivica in da ni treba nove volivne reforme! Brigajo naše liberalce obmejni Slovenci! Zato pa širijo o naših poslancih najgrše laži, češ, da so izdali vladi Slovence na Koroškem in Štajerskem. Smešno in neumno ob enem! Laž ima kratke noge in ne bo pokopala volivne reforme. In če jo ne uvede Gauč, uvel jo bo kdo drugi. Kamen je zavaljen, kdor ga bo poskušal ustaviti, pobil ga bo. Toliko za danes.

Piše se nam:

Iz Črnomlja. Kakor vsi denarni zavodi, kateri so bili v zadnjih desetih letih na Kranjskem od mestnih občin ustanovljeni, izvrstno uspevajo in kažejo napredek v vsakem oziru, tako se je tudi lansko leto v Črnomlju ustanovljena mestna hranilnica vže v prvem letu jako krepko razvila. Pri hitrem reševanju prošelj za posojila, kakor tudi pri nizkih obrestih, s katerimi ta denarni zavod deluje, je mestna hranilnica napravila 649.147 K 76 v denarnega prometa, kar se mora imenovati zelo ugodno z ozirom na to, da delujejo na Belokranjskem še štirje drugi konkurenčni zavodi. — Upošteva dejstvo, da je občinski odbor črnomeljski sicer zelo pozno ustanovil ta denarni zavod, je vendar pričakovati, da bode v doglednem času donasala mestna hranilnica mestu samemu lepe dobičke, zlasti če bodo dana posojila proporcijonelno z vlogami tako rapidno rasla, kakor dosedaj. — Če se pregleda natančno računski zaključek za prvo upravno leto 1905, kateri je jako vestno in skrbno sestavljen, posnamemo iz njega, da je imela mestna hranilnica v prvem poslovnem letu, prištevši nakupljen inventar od mestne občine vsega dobička 3566 K 14 v; to je toraj sad delovanja devetih mesecev. — Naj deluje ta narodno-gospodarski denarni zavod vedno na tej podlagi kakor dosedaj in naj bode vodstvo v teh rokah, potem bode živel, se razvijal in uspeval v ponos mestu in blagor občinstvu.

Domače vesti.

(Red mašništva) podelil bode v drugi polovici julija prevz. g. knez in škof dr. Anton Bonaventura Jeglič v kapiteljski cerkvi v Novem mestu domačinu č. g. Valerijanu Učaku, kleriku n. v. r.

(Izginil je) pred dvema tednoma c. kr. okrajni glavar v Krškem, g. Jožef Orešek. Dolgo časa je bilo zaman vse iskanje in poižvedovanje. 26. m. m. pa so ga našli delavci v Savi pri Brežicah, ko so iskali nekega utopljenega delavca,

ki je skočil za klobukom v Savo in utonil. Vestni in pravico-ljubni uradnik je bil priljubljen pri predstojnikih in ljudstvu, ki mu je izkazovalo izvanredno zaupanje. Kako je zašel v Savo, še ni pojasnjeno. V zadnjem času pa so na rajnem g. glavarju opazovali znamenja bolnega duha.

(Umrli je) 27. m. m. c. kr. notar v Žužemberku, g. Ivan Gregorčič, po daljši bolezni.

(Ude družbe sv. Mohora) prosi novomeški poverjenik vikar Watzl prav vljudno, da čim prej pošljejo naročnino 2 K; stari udje, ostanite zvesti in pridobiti novih, da ne bomo šli nazaj, ampak naprej!

(Novi kapelnik godbe meščanske garde) je g. Karol Henrik Krempel, doslej godbeni ravnatelj instrumentalne šole v Gradcu, rodom Spodnje Štajerc.

(Odbor ženske podružnice Ciril-Methodove družbe) za Novo mesto in okolico vabi svoje člane k občnemu zboru, kateri bo v nedeljo 11. marca ob 2. uri popoldne v Tučkovi gostilni. Vspored: Poročilo tajnice in blagajničarice in volitev novega odbora.

(Veselica Ljudske knjižnice v Kandiji) ki se je vršila dne 18. svečana t. l. v salonu Windscherjeve gostilne, obnesla se je izborna. „Postojnska jama,“ v katero se je na ta večer pod spretnimi rokami spremenila dokaj obširna dvorana, napolnila se je že takoj ob napovedanem začetku odličnega občinstva, da je moralo mnogo posetnikov zbog nedostajanja prostora oditi. In ob zvokih orkestra novomeške garde zarajala je mladina pod skalami in kapniki, čarobno razsvetljenimi in rajala je, dokler je napočil zor. Starejši pa, ki so od daleč gledali to predpustno vrvenje so pa uganili, da je „Ljudska knjižnica“ za Kandijo to, kar je „Čitalnica“ za Novo mesto. In dobro so jo pogodili! Da je pa poleg moralnega vspeha te veselice tudi gmotni uspeh zadovoljiv, zato gre zasluga tudi Kandijanskim gospicam: Mici Markovič, Nanči Gorupič, Zali Gorupič ter Josipini Recelj, ki so požrtvovalno pripomogle k dosegu teh društvenih uspehov. Hvala jim!

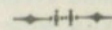
(Razglas) c. kr. deželne vlade v Ljubljani z dne 13. februarja 1906 št. 3602, v zaprtiji političnih okrajev Krško, Rudolfovo in Černomelj za promet s prašiči. Z ozirom na to, da se je zadnje čase v ponovljenih primerih iz političnih okrajev Krško, Rudolfovo in Černomelj zanesla svinjska kuga v druga ozemlja, vkaže deželna vlada zaradi tega, da bi se ubrnilo razširjanje svinjske kuge in da bi še izdatneje preprečilo utihotapljenje prašičev iz okuženih in zaprtih hrvaških okrajev glede navedenih treh političnih okrajev dotlej, dokler se ne vkaže drugače, nastopne odredbe: 1. Prepovedano je izdajati živinske potne liste v teh okrajih. Izjema od te odredbe je dopuščena samo z ozirom na točko 3, tega razglaša. 2. Prepovedano je izvažati žive prašiče za pleme in rejo iz teh okrajev, jih uvažati v te kraje in prevažati skozi nje. 3. Dopuščeno je izvažati žive pitane prašiče in prašiče za zakol, v ta namen, da se takoj zakoljejo, vendar je v vsakem slučaju za to poprej izprositi dovoljenje pri političnem okrajnem oblastvu. 4. Svinjski sejmi v zaprtem ozemlju so prepovedani. 5. Potrebni gospodarski promet s prašiči med posameznimi okraji je dopuščen, toda pri tem je paziti na morebiti za posamezne okužene vasi in kraje vkažane zaporne odredbe. Prestopki teh določil, se kaznujejo po zakonu z dne 24. maja 1882, drž. zak. št. 51.

(Za stavodolžne mladeniče v Ameriki.) Stariši ali sorodniki, katerih stavodolžni sinovi, ozir. sorodniki se nahajajo v Ameriki ali sploh v inozemstvu, naj jim pišejo, da se zamorejo posledicam radi begunstva izogniti na ta način, da vložijo pri njim najbližnjim c. in kr. avstro-ogrskem konzulatu v inozemstvu prošnjo za pregled glede njihove sposobnosti za vojaško službo. Ako dotičniki na to prošnjo jim od c. in kr. konzulata odredjeno store, velja to ravno tako, kakor ko bi se bili podvrgli naborni stavi doma. Samoumevno je tak stavljenec, kateri takim naročilom v inozemstvu zadosti, povodom vrnitve v domovino prost sleherne kazni in njenih nasledkov radi begunstva. Ravno to velja pa tudi za one stavodolžne, kateri so že v višjih stavnih razredih in še niso povsem svojim nabornim dolžnostim zadostili.

(Glavni nabor novincev) za politični okraj Rudolfovo v letu 1906 vršil se bode dne 23., 24., 26., 27. in 28. marca. Stavljenci bodo tako le privajani: Dne 23. marca vsi iz sod-

nega okraja Trebnje v naborni kraj Trebnje. Dne 24. marca vsi iz sodnega okraja Žužemberk v naborni kraj Žužemberk. Dne 26. marca vsi iz občin Bela cerkev, Šmihel Stopiče, Toplice. Dne 27. marca vsi iz občin Brusnica, Mirnapeč, Orehovica, Prečna. Dne 28. marca vsi iz občin Čermošnjice, St. Peter, Poljanice, Rudolfovo v naborni okraj Rudolfovo. Stavljenci privajani bodo po žrebni številkah in stavnih razredih. Stavljenci iz drugih okrajev, kateri so klicani k naboru v tem okraju, morajo priti s stavljenci iste občine v katerej bivajo. Nabor se bode pričel: v Trebnjem ob 10. uri, v Žužemberku ob 8. uri, v Rudolfovem ob 8. uri dopoldne. Sleherni stavljenec ali njegov sorodnik možkega spola, kateri ima priti v pregled pred naborno komisijo in bi bil tudi le nekoliko pijan, bi se na lici mesta kaznoval in ne bode komisijsko pregledan, temveč bi se ga pozneje privedlo na njegove stroške pred naknadno naborno komisijo v Ljubljano. Enako bi se postopalo tudi z istimi, kateri bi bili po životu umazani in ne po celem telesu čisto umiti. Potrjeni novinci ostanejo do prisege brez izjeme pod oblastnim nadzorstvom, vsled tega naj se opusti vsaka prošnja za izpust do zapriseženja, ker bi bila brezuspešna, tudi gospod župan naj se vzdrži take prošnje za katerega koli potrjenega novinca. Dokazila za doseg morebitnega olajšila naj prinesejo stavljenci s seboj, ako bi jih ne bili že poprej položili. Kdor bi svoji naborni dolžnosti ne zadostil, ali sploh katero iz vojnih predpisov izvirajočo dolžnost opustil, kaznoval bi se ne glede na izgovor, da mu dotični zakon ni bil poznat. V Trebnjem vršil se bode nabor v hiši st. 22. pri Alojziju Pavlinu, v Žužemberku v šoli, v Rudolfovem pa v uradnem poslopju c. kr. okrajnega glavarstva in sicer v pritličji na desni strani od glavnega vhoda. V nabornih prostorih mora vladati največji mir in je govorjenje v istih dovoljeno le komisijskim članom in javnim organom. Nepoklicanim pa je sleherno vtičkanje v naborni posel prepovedano.

(Potresni sunek.) Dne 21. m. m. ob 6. uri in 6 minut zvečer je bil v Novem mestu jako močan, približno 4 sekunde trajajoč, od severo vzhodne strani, posebno vertikalni. Razni lažji predmeti so se prevrnili, svetilnice zanihale, nekaj opeke padlo na tla. Čudno je, da na potresni opazovalnici v Ljubljani nastavljeni, sicer jako občutni instrumenti niso zaznamenovali potresa. Ravnatelj te opazovalnice, c. kr. prof. gosp. Belar bi rad izvedel okrožje, kako daleč je segal ta potres. Veliko uslugo bi mu storili gospodje, ki so čutili ta potres in bi mu to na dopisnici naznanili.

Gospodarske stvari.

— (Prašičja zaprtija na Dolenjskem.) Našo Dolenjsko je zadel zopet hud udarec. Nanagloma so se zaprli za promet s prašiči trije politični okraji, in sicer novomeški, krški in črnomaljski okraj. Osupnjen se popršaše eden in drugi, kaj se je pa zgodilo, da se je izdala ta odredba, ki težko oškoduje našo prašičjo rejo in ki prizadeva našim gospodarjem toliko skrbi in škode? Kaj pa je vzrok te zaprtije? Kje se je pojavila svinjska kuga? Iz razglaša samega povzamemo, da se ukazuje zaprtija teh okrajev zaradi tega, ker se je v zadnjem času zanesla svinjska kuga iz teh okrajev v druge kraje, tedaj zato, da se ubrani razširjenje svinjske kuge, pa tudi zaradi tega, da se prepreči utihotapljenje s prašiči iz okuženih in zaprtih hrvaških okrajev. Kolikor nam je znano, je novomeški okraj popolnoma zdrav in prost svinjske kuge. Za črnomaljski in krški okraj ta hip ne vemo, koliko sta okužena. Če so se pa v teh okrajih primerili posamezni slučajji svinjske kuge, ali je potem treba, da se vsi trije okraji zapro? Po našem mnenju bi bilo dosti, ako se zapro samo okuženi okraji, da se pa v okrajih, ki niso okuženi, saj notranjega prometa s prašiči ne ovira. Sedaj so pa prepovedani vsi semnji brez izjeme. Zaradi tega se ne smejo izdajati nobeni živinski potni listi. Kak udarec je to za prizadete kmetovalce, ve le tisti, ki to sam izkuša. Kar je dovoljenega v tej zaprtiji, je edino to, da se smejo izvažati živi pitani prašiči, pa tudi za to je treba posebnega dovoljenja od političnega oblastva. Za naše kraje, ki se pečamo poglavitno z rejo plemenih svinj, je to malega pomena v tem času, ko so pitani prašiči že močno poprodani. Zadnji pondeljek bi moral biti kakor običajno prašičji semenj v Novem mestu. Ljudje so dobili

živinske potne liste in so pripeljali prašiče na trg, a so se morali vrniti. — Ali bi ne bilo mogoče, v takih slučajih nekoliko hitreje razglasiti po občinah take zaporne odredbe? S tem bi se prihranilo ljudem mnogo sitnosti, stroškov in dela.

— (Tihotapljenje s prašiči.) S tihotapljenjem s prašiči iz prepovedanih hrovaških okrajev se je napravilo na Dolenjskem že ogromno veliko škode in tudi sedaj je tihotapstvo menda glavni vzrok, da se je odredila zaprtija okrajev, ki meje na Hrovaško, kajti v dotičnem razglasu je rečeno izrecno, da se ukazuje zaprtija tudi zaradi tega, da se prepreči nadaljnje tihotapljenje s prašiči. V koliko se bo z zaprtijo odvracalo in zabranjevalo tihotapljenje prašičev čez hrvaško mejo, to nam pokaže bližnja bodočnost. Vsekako je pa prepoved vsakojakih semnjevilno silno trda naredba proti tihotapljenju, in je opravičeno vprašanje, ali se bode s tem res napravil konec tihotapski trgovini ali ne. Po našem mnenju ne. Če hočemo mejo tako zapreti, da se tihotapljenje ustavi, potem bo treba drugih sredstev, bo treba strožje kontrole na meji, ali kjer to ni mogoče na bližnjih obmejnih krajih, treba bo katastra itd. Sejmov pa ne kaže zaradi tega prepovedati, saj za vse kraje ne, kakor se je zgodilo v predstojećem slučaju. Dobljeni tihotapci naj se pa strožje kaznujejo, tako strogo, da jim enkrat za vselej poide veselje, pečati se še nadalje s tako rokovnjaško in umazano trgovino. Čuditi se le moramo, da se udajajo tej tihotapski trgovini ljudje, katerim ni nobena sila, iskati si tako nepoštenim potom svoj kruh. Čuditi se moramo pa tudi sosedom, ki mirno gledajo to nepošteno kupčijo in mirno trpe take trgovce v svoji sredi, vzlic ogromni škodi, ki jo trpi ves kraj zaradi zaprtije in kužne bolezni. Take ljudi je treba neusmiljeno preganjati in takoj naznaniti pristojnemu oblastvu, kakor hitro se kaj izve.

— (Tla pod svinjaki.) Lesene svinjake postavljamo pri nas običajno od tal, da so bolj suhi. V tem slučaju se nabira pod svinjaki obilna moča in blato. Mnogo gnojnice nam gre na ta način vsako leto po zlu. Okolu svinjakov leži v rahlih kupih suh gnoj, gnojnice se pa zaceja v tla in popolnoma zgubava za gospodarstvo. To se mora spremeniti! Tla pod lesenimi svinjaki naj se tlakajo, tako da se gnojnice lahko odteka in napelje v gnojnično jamo. Storimo to, da dobimo več gnoja, ki je glavna pomoč za zboljšanje kmetijstva.

— (Kako napraviš neprodirne staje v hlevih?) V ta namen se dandanes najbolj priporoča beton, ki se dela iz cementa. Za napravo betona vzemi 1 del cementa in 6 delov šute ali gramoza, in napravi ž njim 12 cm debel tlak. Na ta beton napravi še ištehlj za 2 cm na debelo. Za ištehlj vzemi 1 del cementa in 2 dela peska. Da niso staje pregledke, treba je — predno se cement strdi — vtisniti po gladkem površju kake robate stvari, n. pr. debelo železno mrežo, rošt ali kaj drugega takega. Stroški za napravo takih staj niso visoki in znašajo za 1 štirjaški meter okolu 4 K 20 v. Beton se priporoča dandanes tudi za napravo gnojišč in gnojničnih jam. Za gnojiščna tla je dober tudi beton, ki ga dobiš iz 1 dela cementa in 8 delov šute (gramoze, proda). Tudi tukaj zadostuje 12 cm debela plast betona. Na to plast se napravi še ištehlj za 2 cm na debelo.

— (Veltlinec.) Da se za Dolenjsko kaj priporočljiva sorta grozdja, da se takozvani veltlinec kakor hitro mogoče in v največji meri razširi, sklenilo je vodstvo deželne kmetijske šole na Grmu za predstoječe suho cepljenje ameriških trt cepiče vseh sterih, med seboj ne ločenih sort, tako po ceni oddajati, da bo le naprava istih in — ako to potrebno — ovojenje ter razpošiljanje istih plačano. Jako prav bi pač bilo, ako bi se naši posestniki trtnic, kateri se s suhim cepljenjem trt ukvarjajo, te sorte poprijeli ter si njenih cepičev naročili.

— (Kako postopati s sadnim drevjem, oglodanem po zajcih?) V zimskem času pouzročijo marsikje zajci na še mladem sadnem drevju veliko škodo, ker mu oglodajo lubad po deblih in pri visokem snegu znabiti še celo na najnižjih vejah. Taka škoda se godi posebno tam, koder niso drevja v jesenskem času pred zajci primerno zavarovali. Da se ta škoda popravi, svetovalo se je do najnovejšega časa gladko obrezanje vseh ran, tako da se ves po zajcu ranjeni lubad in les odreže, ter zamazanje izrezanih ran s primernim mazilom. A sedaj se priporoča, tako ranjenega drevja ne iz-

rezvati, ampak kar tako s primernim mazilom namazati. To se svetuje zato, ker je učila skušnja, da se na ta način rane veliko prej zacelijo, kakor pa z nožem obrezane. Da je to res, dokazala je tudi predlanska toča. Kjer so po toči nastale rane gladko izrezali ter zamazali, zarastle so se rane slabše, kakor pa tiste, katere so samo zamazali, da celo boljše so bila ona drevesa, katerih ran niso nič zamazali. Mazilo za rane na drevju napravi se takole: Vzame se polovico dobre mastne ilovice in polovico kravjega blata. Oboje se z vodo tako zmeša, da se napravi prav gost močnik, katerega se potem z roko na drevje namaže. Ako se takemu mazilu še telečje dlake, ali pa kakih plev primeša, postane seveda še boljši.

Loterijske številke.

TRST,	17. februarja	73	55	5	29	50
GRADEC,	24. februarja	72	90	10	1	53

Zahvala.

Odbor ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za Novo mesto in okolico izreka tem potom vsem, ki so z dejanjem ali svetom ali kakorkoli že pripomogli, da se je prizoritev igrokaza „Valenska svatba“ na „Svetčev večer“ 10. m. m. tako sijajno obnesla, najtoplejšo zahvalo.

ŽENSKÉ LASE

(234-24-9)

zmešane in rezane, kupujem na malo in veliko. Vsaki nabiralec las naj se prepriča, da plačujem od zdaj vsekakor najvišjo ceno. Izdelujem vsa vlasuljarska dela, vlasulje (baroke), lasne verižice, kite in umetne slike iz las po najnovejšem načinu. — V zalogi imam najfinjša mila svetovnoznane tvrdke H. Kielhauser, Gradec, kakor tudi znano Bergmannovo lilijino milo z znamko „dva rudarja“. Dišave za obleko in mnogo priznane tekočino Bay-Rum, katera rabi proti izpadanju las in očiščuje prhut.

Spoštovanjem se priporočujem **Ivan Svetec,**
brivec in vlasuljar, Rudolfovo, Glavni trg (nasproti mestne hiše).

Družinski blaginji je posvečena skrb naših gospodinj!

**Kathreinerjeva
Kneippova sladna kava**

je edina sladna kava, ki dobiva po Kathreinerjevem načinu posebnega proizvajanja priljubljeni vonj in dobri okus zrnate kave. Njene velike, vobče priznane zdravstvene prednosti so čestokrat poudarjali najodličnejši strokovnjaki znanstva.

Poleg izdatnega prihranka v vsakem gospodinjstvu je vsakdanja uporaba zlasti za mladino neprecenljive vrednosti!

Poudarjajte pri nakupovanju izrečno ime KATHREINER in zahtevajte le izvirne zavoje z varstveno — znamko »župnik Kneipp«. —

Zahvala.

(42)

Visokorodni gospod c. kr. okrajni glavar v Rudolfovem baron Rechbach, častni občan žužemberški, daroval je za reveže občine Žužemberk znatno svoto 200 kron. Za ta veličastni dar se imenovanemu gospodu najtopleje zahvaljuje.

Občinsko predstojništvo v Žužemberku, dne 26. febr. 1906.

J. Vehovec, župan.

Iščem primernege

pristavnika [majerja]

za majhno posestvo na Dolenjskem. — Natančne ponudbe naj se meni pošljejo.

Avgustin Zajec, restavrater

Ljubljana, Rmska cesta 24.

(18-4-4)

Dupavski semenski oves 100 klg. po 20 K

in razne vrste semenskega krompirja, 1 klg. po 10 h ima na prodaj kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu. 1 hl semenskega ovsa tehta 56 klg. — Od semenskega krompirja se oddajajo sledeče vrste zgodnjega krompirja: zgodnji ameriški, praški najzgodnejši, bisernik in zvezdnik; od poznega krompirja pa te-le vrste: Leo, Agnelijev biser, velikan Goljat, Aspazija, novi čebular in onejidovec. — Vsa naročila se izvršujejo proti povzetju.

(38-0-2)

Prav lepo krepko sadno drevje

in sicer visoko debelnate jablane in hruške, ima na prodaj deželna kmetijska šola na Grmu. — Jablane so cepljene s cepiči sort, katere se je pri shodu sadjerejcev v svojem času v Novem mestu za Dolenjsko najboljšim, najpriporočljivejšim pripoznalo. Hruške so pa same moštнице, in sicer tepke in pa takozvane Wailler-jeve moštнице. Cena jablanom je 60, hruškam pa 80 vin. komad. Pri vsakem trgovskem vrtnarju stalo bi tako drevje gotovo 2 kroni. Drevje se razpošilja kamor si bodi po železnici, prav dobro ovito. Ovoj se zaračuni še prav nizko. Razpošilja se pa drevje le proti povzetju stanja, drevja in ovoja.

VABILO.

(43)

Posojilnica v Črnomlju, registr. zadruga z neomejeno zavezo, imela bode svoj

redni občni zbor

dne 11. marca t. l. ob 3. uri popoldne v svoji lastni hiši v Črnomlju. Dnevni red: 1.) Poročilo ravnatelja o izvršeni postavnici reviziji in o stanju in delovanju posojilnice. — 2.) Predlaganje računa za 1905, določitev nagrad in sklepanje o razdelitvi čistega dobička. — 3.) Volitev načelstva in računskega pregledovalca in njega namestnika za prihodnjo volilno dobo. — 4.) Nasveti. — Ako občni zbor ob 3. uri ne bi bil sklepčen, vršil se bode občni zbor isti dan z istim dnevnim redom in ravnotam ob 4. uri popoldne brez ozira na število zastopanih deležev. — P. n. zadrugnike k obilni vdeležbi vljudno vabi

Načelstvo.

Vabilo na občni zbor

(39)

hranilnice in posojilnice za Kandijo in okolico, reg. zadruga z neomejeno zavezo, kateri se bode vršil dne 8. marca 1906 ob 1. uri popoldne v lastni pisarni. — Dnevni red: 1.) Poročilo načelstva. — 2.) Poročilo nadzorništvu. — 3.) Poročilo o izvršeni reviziji. — 4.) Predlog o razdelitvi čistega dobička. — 5.) Nadomestna volitev funkcionarjev. — 6.) Slučajnosti. — NB.: Ako bi ta zbor ob 1. uri ne bil sklepčen, skliče se ob 2. uri drugi občni zbor, ki sme brezpogojno sklepati.

Načelstvo.

(1-0-5)

se dobé le pri
SINGER Ko.

akc. družba za šivalne stroje
NOVO MESTO, Glavni trg 88.

Svarimo s tem najnujnejše svoje odjemalce pred šivalnimi stroji, ki jih ponujajo drugi trgovci pod imenom „izvirne Singerce“. Ker mi svojih strojev nikdar ne oddajamo takim trgovcem, obstoje taki „izvirni Singerjevi stroji“ k večjemu iz starih rabljenih, iz tretje roke dobljenih šivalnih strojev, za katere ne moremo niti prevzeti kako poročstvo, niti doposlati posamnih delov.

poštenih starišev se sprejme v
pekarni (29-0-3)
J. Mehora v Rudolfovem.

UČENEC**Razglas.**

(40-2-1)

V državni gozdni drevesnici v Bršlinu pri Novem mestu se bode oddalo letošnjo spomlad večjo množino gozdnih sadik in sicer:

3-letnih krepkih smrek po 4 K; 5-letnih presajenih smrek po 5 K in 1-letnih hrastov po 3 K, za tisoč komadov.

Sadike se bodo oddajale v drevesnici ali pa primerno zavite postavile na pošto ali železnično postajo v Novem mestu.

Pismena ali ustmena naročila za sadike sprejema c. kr. okrajno glavarstvo v Novem mestu, Krškem in Črnomlju, podpisano c. kr. okrajno gozdno nadzorstvo in c. kr. gozdar v Novem mestu, Krškem in Črnomlju do 20. marca 1906, pri kterih se morajo naročena drevesca proti potrdilu takoj plačati.

C. kr. okrajno gozdno nadzorstvo v Rudolfovem.

Gostilna FERLIČ, Glavni trg.

Zobozdravnik

iz Ljubljane, Špitalske ulice št. 7

Amerikanske zobe.
Vsa zobotehnična dela.

Amerikanske zobe se v
konces. ateljeju izvršujejo.

O. Seydl.

Ordinira vsaki pondeljek od 10.—5. ure.

(37-9-2)

Zdravje je največje bogastvo! — Zdravje je največje bogastvo!

(266-20-7)

KAPLJICE SV. MARKA.

Te glasovite in nedosegljive „Kapljice sv. Marka“ se uporabljajo za zunanjo in notranjo uporabo. Osobito odstranjujejo trganje in koljenje po kosteh, nogah in rokah, ter izlečijo vsaki glavobol. One delujejo nedosegljivo in spasonosno pri boleznih na želodcu, ublažujejo katar, urejujejo izmečke, odpravijo nadhu, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženejo velike in male gliste, ter vse bolezni, izvirajoče od glist. Delujejo izborna proti hripavosti in preblajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter kóliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse bolezni, izvirajoče od mrzlice. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti boleznim na maternici in madronu, radi tega ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmetijski hiši.

Dobiva se samo: Mestna lekarna, Zagreb. — Raditega naj se naroča naravnost pod naslovom: „Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 50, poleg cerkve sv. Marka.“

Denar se pošilja naprej ali povzame. Manj kakor 12 steklenic se ne pošlje. Cena je naslednja in sicer franko postavljeno na vsako pošto:

1 ducat (12 stekl.) 4 K — v || 3 ducati (36 stekl.) 11 K — v
2 ducata (24 stekl.) 8 K — v || 4 ducati (48 stekl.) 14 K 60 v
5 ducatov (60 stekl.) 17 K — v

Na razpolago imam na tisoče priznalnih pisem, katerih mi ni mogoče radi pomanjkanja prostora navesti. Zato navajam samo imena nekaterih gospodov, ki so uporabljali „Kapljice sv. Marka“ z najboljšim vspehom, ter popolnoma ozdravili: Ivan Baretinčić, učitelj; Stjepan Barić, župnik; Ilija Mamić, opakar; Janko Kišulj, kr. nadlogar; Stjepan Seljanić, seljak; Sošja Vukelić, šivilja itd. itd.

MESTNA LEKARNA, Zagreb, Markov trg št. 50, poleg cerkve sv. Marka. Ustanovljeno leta 1360.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da imam zraven izdelovanja in velike zaloge vsakovrstnih klobukov po naj-novejši fazoni — tudi

glavno zastopstvo za Dolenjsko

vseh kmetijskih strojev svetovnoznanane tvrdke K. R. Ježek, in Singerjevih šivalnih strojev ter se najtoplejše priporočujem v cenjeno naklonjenost.

(5-3-3)

Davorin Frančič v Novem mestu.

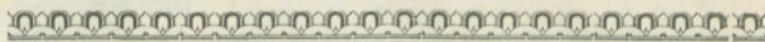
Prodaja vina.

Imam v kleti več sto hektolitrov pristnega belega, črnega in rudečega starega in novega vina, domače rakije, brinovca in finega namiznega olja iz oljk po primerno nizkih cenah.

Ivan Pujmann,

(229-12-9)

vinogradnik in trgovec (Vodnjan Dignano-Istra.

Naznanilo.

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem prevzel po umrlem bratu vso izdelovalnico za peči v svojo lastno skrb.

Priporočujem se tedaj s svojo bogato zalogo kar najtoplejše v cenjena naročila na

peči in štedilna ognjišča

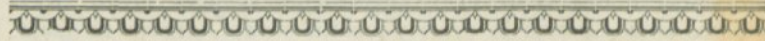
priprosto in najfinejše izvršena v različnih barvah in modernih vzorcih jako zanesljivo in trpežno ter po najnižjih cenah.

Vsa popravila izvršujejo se točno, solidno in ceno.

Spoštovanjem Ivan Appe,

(31-3-3)

pečar v Kandiji pri Novem mestu.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v AMERIKO je s parniki

„Severonemškega Lloyda“

iz

BREMENA

v

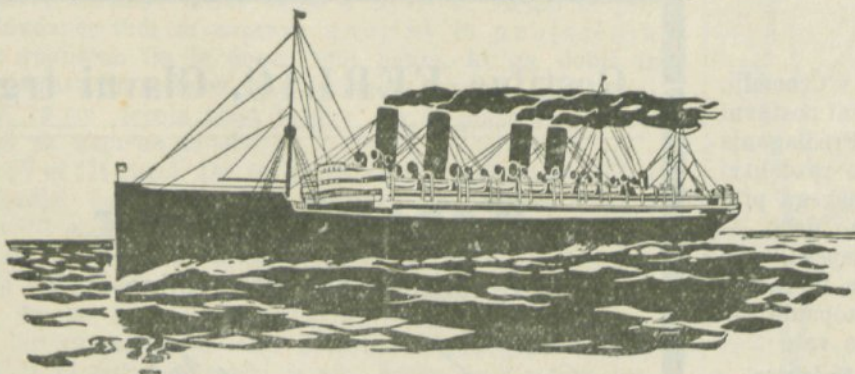
NEW-YORK

s cesarskimi brzoparniki: Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm d. Grosse.

Prekomorska vožnja traja samo

5—6 dni.

Pozor! Berite!

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino-le pri

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

(83-24-2)

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa, potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno.

Postrežba pošena, reelna in solidna. — Potnikom, namenjenim v zapadne države, kakor: Colorado, Mexiko, California, Ariona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno. — Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.